

APĂRAREA DREPTURILOR NEPATRIMONIALE

- instituție nou introdusă prin Codul Civil (articolele 252-257);
- *principiu: Orice persoană fizică are dreptul la ocrotirea valorilor intrinseci ființei umane, cum sunt viața, sănătatea, integritatea fizică și psihică, demnitatea, intimitatea vieții private, libertatea de conștiință, creația științifică, artistică, literară sau tehnică.*

Mijloace de apărare

➤ **În ce situații persoana fizică poate solicita instanței ocrotirea drepturilor nepatrimoniale?**

Atunci când acestea au fost încălcate sau amenințate.

➤ **În ce fel poate ocroti instanța drepturile nepatrimoniale?** Disponând:

- interzicerea săvârșirii faptei ilicite, dacă aceasta este iminentă;
- încetarea încălcării și interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă;
- constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, dacă tulburarea pe care a produs-o subzistă.
 - **În cazul încălcării drepturilor nepatrimoniale prin exercitarea dreptului la liberă exprimare,** instanța poate dispune numai încetarea încălcării și interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă precum și constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, dacă tulburarea pe care a produs-o subzistă.

➤ **Ce poate dispune instanța pentru restabilirea dreptului nepatrimonial încălcat?**

- obligarea autorului, pe cheltuiala sa, la publicarea hotărârii de condamnare;
- orice alte măsuri necesare pentru încetarea faptei ilicite sau pentru repararea prejudiciului cauzat.

➤ **Reparația patrimonială pentru prejudiciul nepatrimonial este posibilă?**

Da, dacă vătămarea este imputabilă autorului faptei prejudiciabile.

În aceste cazuri, dreptul la acțiune este supus prescripției extinctive.

Apărarea dreptului la nume

➤ **Cum se poate apăra dreptul la nume?** Se poate solicita instanței judecătorești :

- *recunoașterea dreptului la nume* (de către cel al cărui nume este contestat).
- *încetarea atingerii nelegitime* (de către cel lezat prin uzurparea, în tot sau în parte, a numelui său).

➤ **Cum se poate apăra dreptul la pseudonim?**

În aceleași condiții în care este apărat și dreptul la nume.

Măsuri provizorii

➤ **Cine poate solicita luarea acestor măsuri? În ce condiții ?**

Persoana care se consideră lezată și care face dovada credibilă că drepturile sale nepatrimoniale fac

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil
și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

obiectul unei acțiuni ilicite, actuale sau iminente și că această acțiune riscă să îi cauzeze un prejudiciu greu de reparat.

➤ **Ce soluții poate da instanța?:**

- interdicerea încălcării sau încetarea ei provizorie;
- luarea măsurilor necesare pentru a asigura conservarea probelor.
- În cazul prejudiciilor aduse prin mijloacele presei scrise sau audiovizuale, instanța judecătorească nu poate să dispună încetarea, cu titlu provizoriu, a acțiunii prejudiciabile decât dacă prejudiciile cauzate reclamantului sunt grave, dacă acțiunea nu este în mod evident justificată (este permisă de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte) și dacă măsura luată de instanță nu apare ca fiind disproporționată în raport cu prejudiciile cauzate.

➤ **Soluționarea cererii:**

- potrivit dispozițiilor privitoare la **ordonanța președințială**, care se aplică în mod corespunzător.
- în cazul în care cererea este formulată înainte de introducerea acțiunii de fond, prin hotărârea prin care s-a dispus măsura provizorie se va fixa și termenul în care acțiunea în fond trebuie să fie introdusă, sub sancțiunea încetării de drept a acelei măsuri.
- reclamantul poate fi obligat de către instanță la **plata unei cauțiuni**, dacă măsurile luate sunt de natură să producă un prejudiciu părții adverse.

➤ **Încetarea măsurilor provizorii:**

- la termenul fixat pentru acțiunea de fond, dar nu mai târziu de 30 de zile de la luarea acestora.

➤ **Efectul măsurilor provizorii:**

- măsurile dispuse prin ordonanță președințială sunt executorii de la data pronunțării acesteia însă sunt vremelnice (încetează dacă nu s-a introdus acțiunea de fond la termenul fixat de instanță sau sunt continuate prin efectele hotărârii de fond, dacă aceasta a fost admisă).
- dacă acțiunea de fond este respinsă ca neîntemeiată, reclamantul este ținut să repare, la cererea părții interesate, prejudiciul cauzat prin măsurile provizorii luate. Cu toate acestea, dacă reclamantul nu a fost în culpă ori a avut o culpă ușoară, instanța, în raport cu circumstanțele concrete, poate fie să refuze obligarea sa la despăgubirile cerute de partea adversă, fie să dispună reducerea acestora.

- **Eliberarea cauțiunii** : Dacă partea adversă nu solicită daune-interese, instanța va dispune eliberarea cauțiunii, la cererea reclamantului, prin hotărâre dată cu citarea părților. Cererea se judecă potrivit dispozițiilor privitoare la ordonanța președințială, care se aplică în mod corespunzător. În cazul în care pârâtul se opune la eliberarea cauțiunii, instanța va fixa un termen în vederea introducerii acțiunii de fond, care nu poate fi mai lung de 30 de zile de la data pronunțării hotărârii, sub sancțiunea încetării de drept a măsurii de indisponibilizare a sumei depuse cu titlu de cauțiune.

- **Decesul titularului dreptului nepatrimonial**: Acțiunea pentru restabilirea dreptului nepatrimonial încălcat poate fi continuată sau pornită, după moartea persoanei vătămate, de către soțul supraviețuitor, de oricare dintre rudele în linie dreaptă ale persoanei decedate, precum și de oricare dintre rudele sale colaterale până la gradul al patrulea inclusiv. Aceleași persoane pot formula și acțiunea pentru restabilirea integrității memoriei unei persoane decedate .

Apărarea drepturilor nepatrimoniale ale persoanei juridice se face în mod asemănător celor ale persoanei fizice.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect